

Sprawozdanie

W dniach 26 - 28 listopada 2018 r. wraz z Wiceprzewodniczącym KSN Krzysztofem Pszczółką wzięliśmy udział w Specjalnej Konferencji ETUCE zatytułowanej „*Kształtowanie przyszłości Europy: Rola związków zawodowych działających w obszarze edukacji*” (ETUCE Special Conference - *Shaping the Future of Europe: The Role of Education Trade Unions*), która odbyła się w Atenach w Grecji.

W Konferencji wzięło udział 300 delegatów z 51 krajów, reprezentujących 132 krajowe związki zawodowe działające na wszystkich poziomach edukacji. Delegaci debatowali i głosowali nad sześcioma rezolucjami, aby stawić czoła wyzwaniom, przed którymi stoją nauczyciele i inni pracownicy edukacji, oraz aby przedstawić swoją wizję wysokiej jakości edukacji jako przelomowej dla kształtowania sprawiedliwszych społeczeństw europejskich a zarazem będącej kluczowym warunkiem demokracji.

Odnawiając swoje wezwanie do zwiększania finansowania inwestycji publicznych w obszarze edukacji, skutecznego dialogu społecznego, równości i równego dostępu do edukacji, poszanowania statusu nauczycieli akademickich, nauczycieli i innych pracowników edukacji, uczciwych i godziwych warunków pracy oraz odzyskania prawnie usankcjonowanej siły zbiorowej związków zawodowych, których istnienie pozwala poszczególnym nauczycielom i pracownikom sektora edukacji organizować się w celu zapewnienia kontroli nad wszystkimi aspektami ich pracy i wykonywanego zawodu, **delegaci przyjęli następujące rezolucje:**

- **Rezolucja w sprawie kształtowania przyszłości Europy: Rola związków zawodowych działających w obszarze edukacji**
- **Rezolucja w sprawie zaangażowania nauczycieli we wszystkie decyzje dotyczące zawodu nauczyciela i systemu edukacji**
- **Rezolucja w sprawie związków zawodowych działających w obszarze edukacji i młodzieży**
- **Rezolucja w sprawie ustalenia priorytetów w celu opracowania planu działania ETUCE na rzecz równości, różnorodności i przeciw wykluczeniu społecznemu**
- **Rezolucja w sprawie przywrócenia dialogu, zgromadzeń i powszechnych dyskusji. W kierunku dobrych praktyk w jednostkach edukacyjnych**
- **Rezolucja w sprawie wzmocnienia wolności akademickiej w Europie**

W dniu 28 listopada 2018 roku, podczas Specjalnej Konferencji ETUCE, Europejski Edukacyjny Ruch Związkowy ogłosił wprowadzenie nowych ambitnych priorytetów dotyczących edukacji, mających na celu kształtowanie przyszłości Europy i wzmocnienie roli związków zawodowych.

Przebieg Konferencji

Jednodniowe wydarzenia towarzyszące, które **odbyły się w dniu 26 listopada 2018 roku**, poprzedziły Specjalną Konferencję ETUCE, umożliwiając dogłębne dyskusje na temat konkretnych wyzwań i priorytetów dla związków zawodowych działających w obszarze edukacji, na temat innowacji w edukacji, równości i sprawiedliwości, nowych form zatrudnienia, komunikacji i przygotowywania kampanii, uprawnień związków zawodowych i nowych wyzwań związanych z migracją.

Przedstawiciele **Sieci ETUCE Centralnej i Wschodniej Europy** (ETUCE Central and Eastern European Network - CEENET) spotkali się przed Konferencją, aby ocenić prace przeprowadzone w ciągu pierwszych czterech lat działalności sieci i omówić przyszłe priorytety. W centrum uwagi znalazły się dwa zagadnienia: wpływ związków zawodowych na kształtowanie polityki i uprawnienia związków zawodowych. Przedstawiciele organizacji członkowskich ETUCE z Serbii, Chorwacji, Kirgistanu, Albanii i z Litwy nakreślili kluczowe wyzwania na przyszłość i podkreślili najważniejsze dotychczasowe osiągnięcia w swoich krajach.

27 listopada o godz. 9.00, Prezydent **Christine Blower** otworzyła Specjalną Konferencję ETUCE na temat kształtowania przyszłości Europy i roli związków zawodowych działających w obszarze edukacji.

Potem **Athanasias Kikinis**, Prezydent DOE i **Nikiforos Konstantinou**, Prezydent federacji nauczycieli szkół średnich - OLME, jako gospodarze, serdecznie przywitali przybyłych uczestników Konferencji i naświetlili problemy, z którymi borykają się związki zawodowe w Grecji.

W następnej kolejności, Sekretarz generalny Education International **David Edwards** zwrócił się do delegatów i nakreślił globalne wyzwania dla wysokiej jakości edukacji oraz dla nauczycieli, w czasach pełnych niepokoju, w których jest przyzwolenie na ruchy populistyczne, ekstremistyczne, nacjonalistyczne i ksenofobiczne. Aby przeciwdziałać wpływowi podmiotów komercyjnych na edukację, zwłaszcza gdy ich działalność w tym zakresie ma negatywny wpływ na dostęp do dobrej edukacji i pogłębia nierówności w systemach kształcenia, EI zaangażowało się w kampanię pod nazwą „Globalna Reakcja na komercjalizację i prywatyzację edukacji”. Kampania ta wzywa wszystkie związki zawodowe działające w obszarze edukacji do opracowania ogólnoświatowej reakcji, aby zagwarantować wypełnianie przez rządy obowiązku zapewnienia bezpłatnej i wysokiej jakości edukacji publicznej. Poza tym podkreślił znaczenie demokracji, dialogu społecznego i dodał, że Europa to przyszłość SOLIDARNOŚCI.

Następnie wyświetlono krótki film przygotowany przez ETUCE, prezentujący wypowiedzi, opinie i spostrzeżenia przedstawicieli władz EI/ETUCE na temat problemów, z którymi borykają się związki zawodowe.

Po filmie, **Christine Blower** zaproponowała porządek obrad, który został przyjęty przez delegatów bez poprawek.

Mike Jennings przedstawił Raport Komitetu ds. Kwalifikacji (Credentials Committee)

Susan Flocken, Dyrektor Europejska, w swoim wprowadzeniu przedstawiła koncepcję tematu konferencji, podkreśliła potrzebę obrony edukacji przed prywatyzacją i komercjalizacją, aby stawić czoła szerszym wyzwaniom społecznym i zapobiegać podziałom poprzez działania kolektywne oraz poprzez intensyfikację działań organizacyjnych i solidarnościowych wśród grup najbardziej zmarginalizowanych i niedostatecznie reprezentowanych.

W tym kontekście ETUCE rozpoczęło nową ogólnoeuropejską kampanię "Kształtuj przyszłość Europy z nauczycielami".

Susan Flocken poruszyła też następujące zagadnienia:

Rozwój technologii, zagrożenia dla świata a w tym globalne ocieplenie, wpływ kultury Grecji na rozwój kultury europejskiej, rola kobiet w zarządzaniu, kompetencje i umiejętności w nauczaniu, doksztalcanie i ustawiczne kształcenie nauczycieli, zarobki w sektorze edukacji, autonomia jednostek edukacyjnych, zagrożenia i niepewność wynikające z kontraktów zatrudnienia, utrzymanie osób w zawodzie, niska jakość edukacji, warunki pracy nauczycieli, prawa człowieka, przemoc, ekstremizm, populizm, niezależne sądy i media, zagrożenie konfliktem, problemy związane z Brexitem, prawa fundamentalne człowieka, wolność akademicka, wolność słowa, różnorodność, nowa lepsza przyszłość przez edukację.

Związki zawodowe podejmują starania aby obserwować i wspomagać potrzeby środowiska, a w szczególności wspierać potrzeby młodych osób, programy szkolne i ich rozwój. Najważniejsza jest dobra jakość w edukacji dla wszystkich, sami musimy zadbać o swoje prawa do dobrej jakości w edukacji na poziomie regionu, kraju i Unii Europejskiej oraz o jej wymiar międzynarodowy. Dobra edukacja otwiera przyszłość młodym ludziom.

Po przerwie kawowej, trzech kolejnych mówców skłoniło uczestników do refleksji i zainspirowało dyskusję.

W swoim przemówieniu na temat reformy związków zawodowych poprzez budowanie ich zdolności do wspierania skutecznego dialogu społecznego, profesor **Howard Stevenson** z Uniwersytetu w Nottingham wskazał na wyzwania i niezbędne zmiany stojące przed zawodem nauczyciela, na potrzeby uporządkowania pomysłów mających na celu rozwój związkowości dającej poczucie zawodowej tożsamości, oraz na rozwijanie umiejętności i zdolności członków w celu zwiększenia ich udziału i zaangażowania w pracę związków.

Howard Stevenson omówił też wyniki projektów europejskich, które prowadził w ramach funduszy unijnych. Projekty te przedstawiłam w poprzednim sprawozdaniu z udziału w Wysłuchaniu Publicznym i Konferencji w dniach 20 – 21 września 2018.

Sjur Bergan z Rady Europy rozszerzył dyskusję na temat roli i wpływu edukacji na rozwój kultur demokratycznych, opartych na docenianiu ludzkiej godności i różnorodności kulturowej, na demokracji, sprawiedliwości, uczciwości, równości i rządach prawa, na wiedzy i zrozumieniu.

Susanne Conze z Komisji Europejskiej, Dyrektoriatu Generalnego ds. Edukacji, Kultury, Młodzieży i Sportu opisała europejskie inicjatywy polityczne na rzecz zbliżającej się konwergencji dotyczącej wysokiej jakości systemów edukacyjnych w krajach europejskich w ramach Europejskiego Obszaru Edukacji do 2025 roku, w tym rozwój mobilności w ramach Programu Erasmus, likwidowanie przeszkód w dowolnym przemieszczaniu się studentów w ramach tzw. „Free mover”, kluczową rolę nauczycieli akademickich w Europejskim Obszarze Edukacji, kariery nauczycieli i liderów edukacji.

Po wystąpieniach przeszliśmy do omawiania i głosowania **Rezolucji**.

Głosowanie, podobnie jak u nas na WZD, odbywało się poprzez podniesienie ręki z mandatem, jednak nie było żadnych Komisji zliczających głosy, a jedynie osoba przewodnicząca obradom na podstawie liczby podniesionych rąk decydowała o wyniku głosowania – za czy przeciw i pytała też o głosy wstrzymujące się. Nie było głosowań tajnych.

Na początku została przedstawiona Rezolucja zaproponowana przez Komitet ETUCE.

Rezolucja w sprawie kształtowania przyszłości Europy: Rola związków zawodowych działających w obszarze edukacji

[Resolution on Shaping the future of Europe: The Role of Education Trade Unions](#)

Rezolucja ta jest zgodna i stanowi rozwinięcie rezolucji przyjętej przez 7th Congress w Ottawie w 2015, przez ETUCE Conference w Belgradzie w 2016 i przez Specjalną Konferencję ETUCE. Zaproponowano wiele poprawek, głównie w zakresie poprawy czy doprecyzowania zapisów. Poprawki proponowali głównie przedstawiciele związków zawodowych z Francji: SNUipp-FSU, SNES-FSU, SNESUP-FSU.

Wszystkie zaproponowane poprawki i Rezolucja zostały przegłosowane.

W wyniku głosowania Rezolucja została przyjęta.

Druga Rezolucja została zaproponowana przez ASTI, IFUT, INTO, TUI.

Rezolucja w sprawie zaangażowania nauczycieli we wszystkie decyzje dotyczące zawodu nauczyciela i systemu edukacji

[Resolution on Involving teachers in all decisions affecting the profession and the education system](#)

Poprawki zostały zgłoszone przez COV, VSOA-Onderwijs, COC, SLFP-Enseignement, CSC-Enseignement.

Wszystkie zaproponowane poprawki i Rezolucja zostały przegłosowane.

W wyniku głosowania Rezolucja została przyjęta.

Trzecia Rezolucja zaproponowana została przez Komitet ETUCE.

Rezolucja w sprawie ustalenia priorytetów w celu opracowania planu działania ETUCE na rzecz równości, różnorodności i przeciw wykluczeniu społecznemu

[Resolution on Setting the priorities to develop the ETUCE Action Plan for Equality](#)

Rezolucja ta jest zgodna i stanowi rozwinięcie rezolucji przyjętej przez 7th Congress w Ottawie w 2015, przez ETUCE Conference w Belgradzie w 2016 i przez Specjalną Konferencję ETUCE.

Zaproponowano wiele poprawek, głównie w zakresie poprawy czy doprecyzowania zapisów. Poprawki zgłoszone zostały przez COV, VSOA-Onderwijs, COC, SLFP-Enseignement, CSC-Enseignement.

Wszystkie zaproponowane poprawki i Rezolucja zostały przegłosowane.

W wyniku głosowania Rezolucja została przyjęta.

Dalsze obrady rozpoczęły się **28 listopada o godz. 9.00**

Kolejna Rezolucja zgłoszona została przez Komitet ETUCE i HERSC. Rob Copeland, Przewodniczący HERSC, przedstawił Rezolucję.

Rezolucja w sprawie wzmocnienia wolności akademickiej w Europie

[Resolution on Strengthening academic freedom in Europe](#)

Rezolucja ta jest zgodna i stanowi rozwinięcie Rezolucji przyjętej przez 7th Congress w Ottawie w 2015, przez ETUCE Conference w Belgradzie w 2016 i przez Specjalną Konferencję ETUCE.

Andreas Keller, Wiceprzewodniczący ETUCE, powiedział o tym, że w Niemczech 90% zatrudnionych w instytucjach szkolnictwa wyższego ma niepewne kontrakty. Również pracownicy edukacyjni korzystają z kształcenia w uniwersytetach i ma to wpływ na obniżenie poziomu edukacji.

Przedstawiciel Portugalii przedstawił sytuację w swoim kraju, krótkoterminowe kontrakty, zagrożenie wolności akademickiej i niepewność pracy.

Przedstawiciel związków zawodowych z Uniwersytetu w Lund, ze Szwecji, również mówił o zagrożeniu wolności akademickiej. Zagrożenie powodują głównie niepewne kontrakty, ludzie boją się krytykować cokolwiek bo stracą pracę.

Przedstawiciel Turcji powiedział, że nauczyciele akademicy i nauczyciele są zwalniani z pracy a także umieszczani w więzieniach. Ci co jeszcze pracują mają krótkoterminowe kontrakty. Było to przejmujące przemówienie przeciwko polityce rządu tureckiego mówiące o zagrożeniu demokracji z prośbą o wsparcie działań tureckich związków zawodowych na polu międzynarodowym.

Kolega z HERSC przedstawił problem z uczelniami tureckimi na Cyprze. Powstają tam uczelnie prywatne, są przekształcane z państwowych, nauczyciele akademicy dostają krótkoterminowe kontrakty, studenci tracą dostęp do edukacji z powodu wysokiego czesnego.

Nie wniesiono żadnych poprawek.

Rezolucja została przegłosowana i przyjęta jednogłośnie.

Druga w tym dniu Rezolucja została zgłoszona przez rosyjskich przedstawicieli z ESEUR.

Rezolucja w sprawie związków zawodowych działających w obszarze edukacji i młodzieży
[Resolution on Education Trade Unions and Youth](#)

Przedstawicielka Białorusi wskazała na zagrożenia utraty pracy, szczególnie wśród młodych nauczycieli.

Andreas Keller, podziękował rosyjskim kolegom za zgłoszenie Rezolucji. Wspiera prawa młodych nauczycieli i widzi istotną rolę związków zawodowych w ochronie ich praw.

Rob Copeland, Przewodniczący HERSC, również poparł Rezolucję.

Poprawki wniesione zostały przez GEW, Laerarfoerbundet, COV, VSOA-Onderwijs, COC, SLFP-Enseignement, CSC - Enseignement, głównie zaproponowano poprawki stylistyczne i doprecyzowanie myśli.

Przyjęto wszystkie poprawki w tym rekomendacje ETUCE.

W wyniku głosowania Rezolucja została przyjęta.

Ostatnia głosowana Rezolucja zgłoszona została przez COC.

Rezolucja w sprawie przywrócenia dialogu, zgromadzeń i powszechnych dyskusji.

W kierunku dobrych praktyk w jednostkach edukacyjnych

[Resolution on Re-claiming dialogue, gathering and deliberation. Towards an ecology of participatory school practices](#)

Kolega z CUC z Belgii, rozpoczynając swoją wypowiedź powitał uczestników Konferencji we wszystkich językach, również po Polsku. Cały czas mówimy o sprawach pozytywnych – powiedział, a standaryzacja ma negatywny wpływ na nauczycieli. Aby zredukować stres wśród nauczycieli, potrzeba im dużo przestrzeni i wolności, co właśnie tu, w Atenach można łatwo zauważyć, bo tu, wśród kamieni na Akropolu, jest kolebka wolności słowa – podkreślił.

Przedstawicielka Belgii również poparła poprawki

Poprawki zgłoszone zostały przez COV.

Wszystkie zaproponowane poprawki i Rezolucja zostały przegłosowane.

W wyniku głosowania Rezolucja została przyjęta.

Na **Specjalnej Konferencji ETUCE** organizatorzy zaproponowali również spotkanie dyskusyjne o charakterze warsztatów.

Razem z Wiceprzewodniczącym Krzysztofem Pszczółką wzięliśmy udział w sesji w języku rosyjskim pod przewodnictwem **Sławomira Broniarza** zatytułowanej: „Wspieranie związków zawodowych działających w obszarze edukacji poprzez budowanie i wzmacnianie ich zdolności organizacyjnych”

Moderatorem była **Valeryia Despaigne**.

Głos zabierali głównie przedstawiciele krajów, w których dominuje do dziś język rosyjski i można było zauważyć, że w wielu tych krajach jest jeszcze widoczny, u nas w Polsce już nieobecny, dawny socjalistyczny model myślenia i działania.

W sesji podsumowującej Konferencję **Christine Blower**, Prezydent ETUCE, powiedziała:

Pomimo powszechnego uznania, że edukacja ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju sprawiedliwych i demokratycznych społeczeństw, wciąż rosną w Europie dysproporcje i nierówności w dostępie do dobrej jakości edukacji, a ma to miejsce w czasach, gdy skrajnie prawicowy ekstremizm, nacjonalizm i ksenofobia wzmagają się i podkopują dotychczasowe europejskie osiągnięcia i działania.

Poszanowanie statusu nauczycieli akademickich, nauczycieli i innych pracowników edukacji oraz uznanie roli związków zawodowych działających w tym obszarze są kluczowymi elementami utrzymania wysokiej jakości edukacji i samej demokracji. Dziś europejski ruch związkowy w dziedzinie edukacji rozpoczyna realizację ambitnych priorytetów mających na celu wzmocnienie odnowy od podstaw, wzmocnienie solidarności na wszystkich poziomach w przeciwdziałaniu podziałom, wykluczeniu społecznemu i powszechnemu zubożeniu w społeczeństwie i w szkolnictwie, w obronie demokracji i interesu publicznego - zakończyła **Christine Blower**.

Konferencja była tłumaczona symultanicznie na pięć języków: angielski, francuski, niemiecki, hiszpański i rosyjski.

Obecność dwojga Delegatów z KSN na Specjalnej Konferencji w Atenach miała duże znaczenie merytoryczne. Udział obojga Delegatów w Konferencji został pokryty ze środków ETUCE, w tym ze specjalnego grantu na sfinansowanie udziału drugiego Delegata z danego kraju – kobiety, a takich grantów ETUCE przyznało tylko 4 na 300 uczestników.

Udział w Konferencji pozwolił na zapoznanie się z bieżącą polityką ETUCE oraz ze sprawami, które zostały zawarte w podjętych Rezolucjach, a także na wymianę doświadczeń z przedstawicielami związków zawodowych z innych krajów.

Opracowanie:

Aniela Białowolska -Tejchman

Wiceprzewodnicząca Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej
Rada Krajowej Sekcji Nauki, NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”